

Cv. 7.:

Zapište rovnici lineární funkce, jejíž graf svírá s osou o_x úhel $78^\circ 41' 24''$ a prochází počátkem soustavy souřadnic.

Příklad 6.:

Zapište rovnici lineární funkce, jejíž graf prochází body:

$$A = [3;2] \text{ a } B = [2;5].$$

Řešení:

Rovnice lineární funkce je $y = bx + c$. Máme zadané dva body (souřadnici x a souřadnici y). Tedy dosadíme souřadnice za x a y :

$$\begin{array}{l} 2 = 3b + c \quad \text{bod A} \\ 5 = 2b + c \quad \text{bod B} \end{array} \quad \text{dále řešíme jako soustavu dvou rovnic o dvou neznámých:}$$

$$\begin{array}{l} 2 = 3b + c \\ -5 = -2b - c \\ -3 = b \end{array} \quad \begin{array}{l} \longrightarrow 2 = 3 \cdot (-3) + c \\ \nearrow 2 = -9 + c \\ 11 = c \end{array} \quad \text{tedy } \underline{f : y = -3x + 11}$$

Cv. 8.:::

Zapište rovnici lineární funkce, jejíž graf prochází body:

- 1) $A = [-1;1]$ a $B = [2;7]$
- 2) $A = [3;-1]$ a $B = [9;7]$
- 3) $P = [-1;1]$ a $Q = [2;7]$

Autor: Mgr. Lechnerová

Publikace neprošla jazykovou úpravou a je určena pro vnitřní potřebu školy.

Lineární funkce

Definice: Lineární funkce f je dána rovnicí $y = bx + c$ kde $b, c \in \mathbb{R}$ a $b \neq 0$.

Grafem lineární funkce je přímka různoběžná s osou o_x .

Pojmy:

koeficient b .....směrnice ($b = \tan \alpha$)

$b > 0$ pak je funkce rostoucí

$b < 0$ pak je funkce klesající

koeficient c .....kde protíná graf osu o_y

Cv 1.:

Určete, které funkce jsou lineární. U lineárních funkcí určete monotonii a úhel, který svírá graf s osou o_x a průsečík P s osou o_y .

Funkce	Řešení
1) $f: y = 2x + 1$	
2) $f: y = 4x^2 - 3$	
3) $f: y = -2x^3 + 1$	
4) $f: y = -3x - 2$	
5) $f: y = 7x + 6$	
6) $f: y = \frac{2}{x-1}$	
7) $f: y = \frac{1}{3}x$	

Graf:

- 1) Protože je grafem přímka, stačí spočítat dva body.
- 2) Body nanese do soustavy souřadnic (x na osu o_x a funkční hodnotu na osu o_y)
- 3) Těmito body proložíme přímkou.

Příklad 1.:

Narýsujte graf funkce $f: y = 2x - 3$.

Řešení:

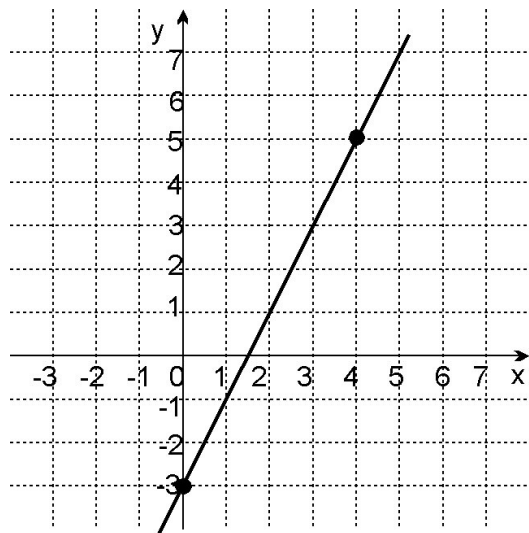
Protože je grafem přímka, stačí nám vypočítat 2 body.

x	0	4
f(x) = y	-3	5

$$y = 2 \cdot 0 - 3 = -3$$

$$y = 2 \cdot 4 - 3 = 5$$

Těmito body proložíme přímkou.

Cv. 5.:

Narýsujte graf funkcí a určete všechny jejich vlastnosti:

$$1) f: y = 3x - 5 \text{ na } \langle 0; 3 \rangle$$

$$2) f: y = -x + 3 \text{ na } \langle -2; 4 \rangle$$

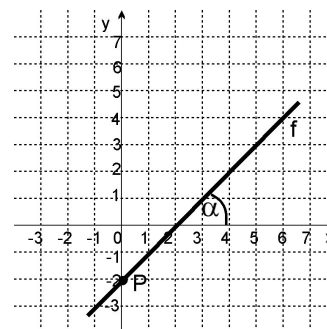
$$3) f: y = \frac{1}{2}x - 2 \text{ na } \langle 0; 6 \rangle$$

$$4) f: y = -\frac{3}{4}x + 1 \text{ na } \langle -4; 4 \rangle$$

$$5) f: y = 2x - 3 \text{ na } \langle 1; \infty \rangle$$

Příklad 5.:

Zapište rovnici lineární funkce, jejíž graf svírá s osou o_x úhel 45° a osu o_y protíná v bodě $P = [0; -2]$.

Řešení:

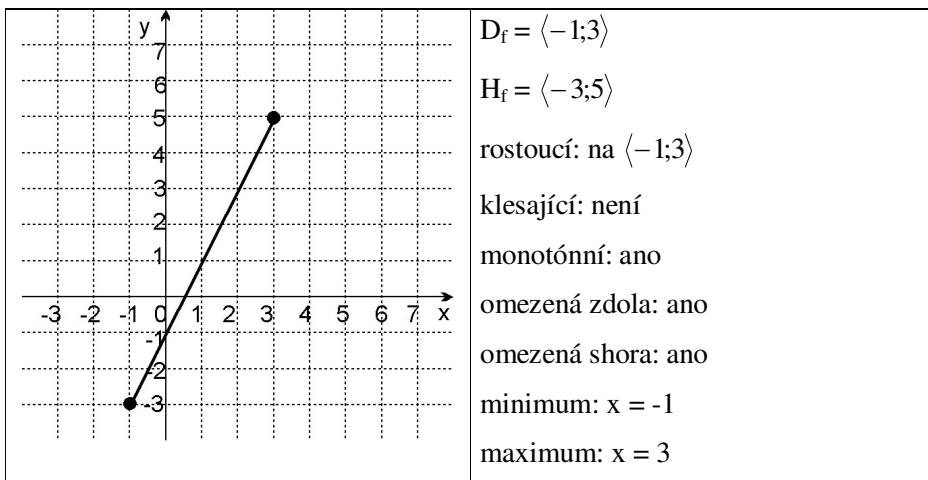
Rovnice lineární funkce je $y = bx + c$,

kde $b = \operatorname{tg} \alpha$ (směrnice) a c je místo, kde graf (přímka) protíná osu o_y . Tedy:

$$\operatorname{tg} 45^\circ = 1 \Rightarrow \underline{f: y = x - 2}$$

Cv. 6.:

Zapište rovnici lineární funkce, jejíž graf svírá s osou o_x úhel 58° a osu o_y protíná v bodě $P = [0; -5]$.

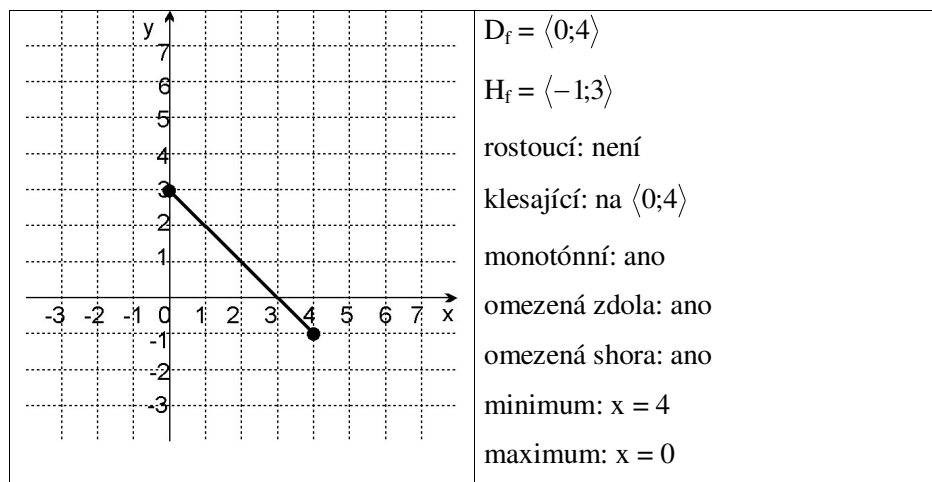

2) $f: y = -x + 3$ na $\langle 0; 4 \rangle$

x	0	4
f(x) = y	3	-1

$$y = (-1) \cdot 0 + 3 = 3$$

$$y = (-1) \cdot 4 + 3 = -1$$

Příklad 2.:

Narýsujte graf funkce $f: y = -2x + 4$.

Řešení:

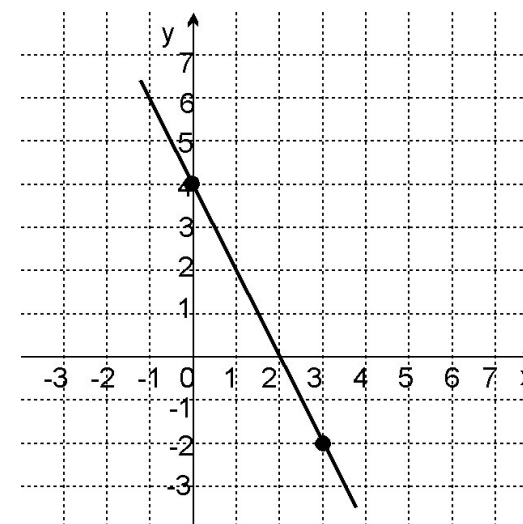
Protože je grafem přímky, stačí nám vypočítat 2 body.

x	0	3
f(x) = y	4	-2

$$y = (-2) \cdot 0 + 4 = 4$$

$$y = (-2) \cdot 3 + 4 = -2$$

Těmito body proložíme přímku.

Cv. 2.:

Narýsujte graf funkcí a určete úhel, který svírá graf s osou o_x :

- 1) $f: y = 3x - 5$
- 2) $f: y = -5x + 10$
- 3) $f: y = -x + 3$
- 4) $f: y = x - 1$

Cv. 3.:

Narýsujte graf funkcí a určete úhel, který svírá graf s osou o_x a průsečík P s osou o_y :

1) $f : y = \frac{1}{4}x$

2) $f : y = -\frac{1}{2}x + 5$

Vlastnosti lineární funkce**Příklad 3.:**

Určete všechny vlastnosti funkcí:

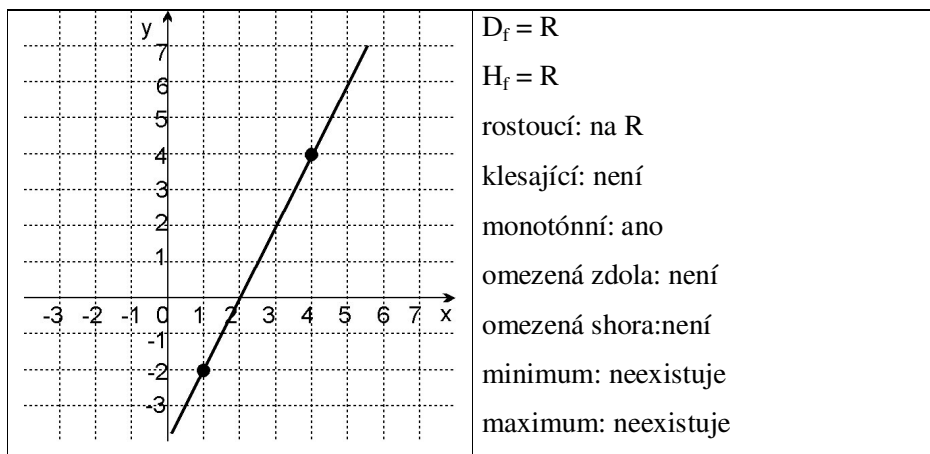
1) $f : y = 2x - 4$

2) $f : y = -3x + 6$

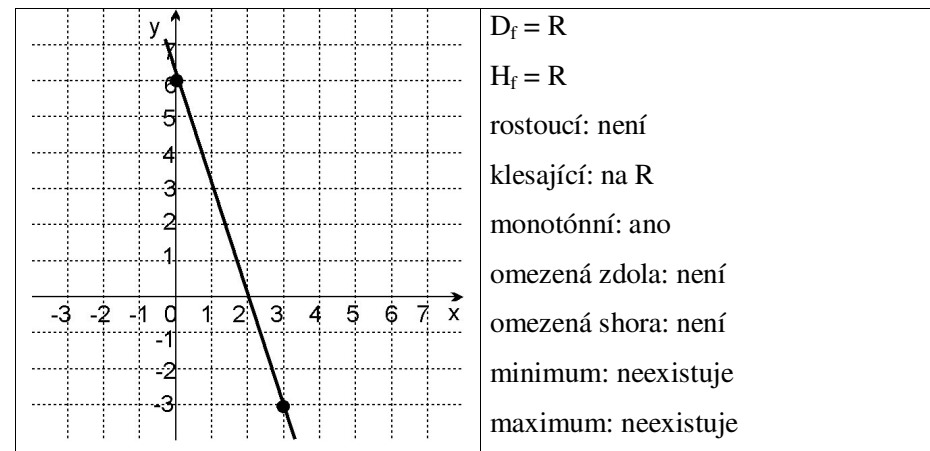
Řešení:

Narýsujeme graf funkce a z něho určíme všechny vlastnosti.

1) $f : y = 2x - 4$

2) $f : y = -3x + 6$

Cv. 4.:

Určete všechny vlastnosti funkcí ze cvičení 2 a 3.

Příklad 4.:

Určete všechny vlastnosti funkcí:

1) $f : y = 2x - 1$ na $\langle -1; 3 \rangle$

2) $f : y = -x + 3$ na $\langle 0; 4 \rangle$

Řešení:

Funkce jsou definované pouze na určitém intervalu. Proto grafem je pouze část přímky.

1) $f : y = 2x - 1$ na $\langle -1; 3 \rangle$

x	-1	3
f(x) = y	-3	5

$$y = 2 \cdot (-1) - 1 = -3$$

$$y = 2 \cdot 3 - 1 = 5$$